आता दै. लातूर प्रभात इंटरनेटवर
वाचा एका क्लिकवर
www.dainiklaturprabhat.in

दैनिक
लातूर प्रभात

E-mail :- laturprabhat@gmail.com

मुख्य संपादक : रघुनाथ बनसोडे मो.नं.८८३०२ ५०६४५,

RNI No.: - MAHMAR/2017/72894 ● वर्ष १० वे ● अंक २४९ वा ● मंगळवार २३ जून २०२६ ● किंमत २ रूपया ● पाने ४ ●

चित्रपट निर्मितीत कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा वापर जबाबदारीने व्हावा : राज्यपालांचे आवाहन

मुंबई, दि. २२ : कृत्रिम बुद्धिमत्ता AI)

सर्जनशील क्षेत्रासाठी अमर्याद संधी उपलब्ध करून देत असली तरी तिचा वापर अत्यंत जबाबदारीने आणि विवेकाने केला गेला पाहिजे, असे आवाहन राज्यपालांनी यावेळी बोलताना केले. कृत्रिम बुद्धिमत्ता ही परिवर्तन घडवून आणणारी शक्ती आहे. मात्र तिचा वापर करताना चित्रपट निर्माते आणि सर्जकांच्या बौद्धिक संपदा हक्कांचे संरक्षण करणे आवश्यक असल्याचे त्यांनी सांगितले.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल जिष्णु देव वर्मा यांच्या प्रमुख उपस्थितीत आज सात दिवसांपासून सुरु असलेला मिफ – २०२६ हा लघुकथा, माहितीपट आणि ॲनिमेशन चित्रपटांचा १९ वा द्विवार्षिक महोत्सवाची सांगता झाली. यावेळी ते बोलत होते.

राज्यपाल म्हणाले की, गेल्या काही वर्षांत मिफ हा माहितीपट, लघुकथा आणि ॲनिमेशन चित्रपटांचा प्रतिष्ठित महोत्सव झाला आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी गेल्या वर्षी मुंबईत वर्ल्ड ऑडिओ व्हिज्युअल अँड एंटरटेनमेंट समिट (WAVES) परिषदेचे उद्घाटन केले होते. या परिषदेमुळे सर्जनशील अर्थव्यवस्था आणि डिजिटल कथाकथन क्षेत्रात भारताला जागतिक केंद्र बनविण्याच्या देशाच्या आकांक्षेला बळ मिळाले.

यंदाच्या मुंबई चित्रपट महोत्सवामध्ये जगातील ४६ देशांतून १,४५९ चित्रपटांनी सहभाग घेतल्याबद्दल राज्यपालांनी समाधान व्यक्त केले. या महोत्सवात ४२ हून अधिक भारतीय भाषा तसेच ३० आंतरराष्ट्रीय भाषांमधील चित्रपट प्रदर्शित करण्यात आले असल्याचे त्यांनी सांगितले.

माहितीपट समाजातील वास्तवाचे चित्रण करतात, इतिहास जतन करतात, रूढ समजुतींना आव्हान देतात आणि सामाजिक परिवर्तनाला चालना देतात. माहितीपट समाजातील विविध घटकांच्या समस्यांना व्यासपीठ देतात आणि भविष्यातील समाज घडविणाऱ्या महत्त्वाच्या प्रश्नांकडे लक्ष वेधतात, असे त्यांनी सांगितले.

भारताकडे जगातील सर्वात मोठी युवा लोकसंख्या असल्याचे नमूद करून राज्यपालांनी ग्रामीण आणि आदिवासी भागातील तरुण चित्रपट निर्मात्यांना त्यांच्या दैनंदिन जीवनातील अनुभव, परंपरा आणि संघर्ष यांवर आधारित कथा मांडण्यासाठी प्रोत्साहन देण्याचे आवाहन केले. महिला चित्रपट निर्मात्यांचा अधिकाधिक सहभाग वाढावा, जेणेकरून त्यांच्या दृष्टिकोनांमुळे भारतीय कथाकथन अधिक समृद्ध होईल, असे त्यांनी सांगितले. तंत्रज्ञानातील प्रगतीमुळे चित्रपटनिर्मिती अधिक लोकाभिमुख झाली असून नव्या सर्जनशील संधी उपलब्ध झाल्या असल्याचेही त्यांनी नमूद केले.

मिफ आणि राज्यातील विद्यापीठांमधील माध्यम व मनोरंजन विभाग यांच्यात अधिक सहकार्य व्हावे अशी अपेक्षा राज्यपालांनी व्यक्त केली. अशा सहकार्यामुळे विद्यार्थ्यांना जागतिक चित्रपट प्रवाहांचा परिचय होईल आणि भविष्यातील सर्जनशील प्रतिभेला चालना मिळेल, असे त्यांनी सांगितले.

यावेळी राज्यपालांच्या हस्ते पोलंडच्या ‘सिल्व्हर’ या चित्रपटाला सर्वोत्कृष्ट माहितीपटासाठीचा गोल्डन काँच पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. तसेच इराणच्या ‘अंडर द स्नो’ या चित्रपटाला आंतरराष्ट्रीय विभागातील सर्वोत्कृष्ट लघुकथा चित्रपटासाठीचा सिल्व्हर काँच पुरस्कार आणि जर्मनीच्या ‘मायाज साँग’ या चित्रपटाला सर्वोत्कृष्ट ॲनिमेशन चित्रपटासाठीचा सिल्व्हर काँच पुरस्कार प्रदान करण्यात आला.

प्रसिद्ध चित्रपट दिग्दर्शक आशुतोष गोवारीकर यांच्या हस्ते आंतरराष्ट्रीय विभागातील सर्वोत्कृष्ट ध्वनी, सर्वोत्कृष्ट संपादक आणि सर्वोत्कृष्ट छायाचित्रकार पुरस्कार प्रदान करण्यात आले.

समारोप सोहळ्याला माहिती व प्रसारण मंत्रालयाचे अतिरिक्त सचिव प्रभात कुमार, मंत्रालयाचे अतिरिक्त सचिव व वित्तीय सल्लागार दीपक नारायण, नॅशनल फिल्म डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशनचे व्यवस्थापकीय संचालक प्रकाश मगदूम, मराठी भाषा विभागाचे सचिव डॉ. किरण कुलकर्णी तसेच राज्यपालांचे सहसचिव एस. राममूर्ती उपस्थित होते.

प्रकाशकांनी ३० जून पर्यंत वार्षिक विवरणपत्र दाखल करावे; विवरणपत्र दाखल न केल्यास दहा हजाराचा दंड

मुंबई, दि . २२ :– प्रेस आणि नियतकालिक नोंदणी अधिनियम, २०२३ अंतर्गत नोंदणीकृत प्रत्येक नियतकालिकाने आर्थिक वर्षाचे लेखापरीक्षित वार्षिक विवरणपत्र प्रेस सेवा पोर्टल वर ऑनलाइन सादर करणे बंधनकारक आहे. आर्थिक वर्ष २०२४–२५ चे विवरणपत्र सादर न करणाऱ्या प्रकाशकांना ३० जून २०२६ पर्यंतची अखेरची संधी देण्यात आली आहे. यानंतर कोणतीही मुदतवाढ दिली जाणार नसल्याचे भारत सरकारच्या प्रेस रजिस्टर जनरल, नवी दिल्ली यांनी सूचनांद्वारे कळविले आहे.

प्रेस आणि नियतकालिक नोंदणी अधिनियम, २०२३ मधील कलम १४(१)(ब) व १४(३) नुसार, वार्षिक विवरणपत्र निर्धारित मुदतीत न भरल्यास संबंधित प्रकाशकावर दंड आकारण्याची तरतूद आहे. पहिल्या चुकीसाठी किमान दहा हजार रुपयांचा दंड आकारला जाईल. त्यानंतरच्या प्रत्येक चुकीसाठी दंडाची रक्कम मागील दंडाच्या दुप्पट असेल. मात्र, एकूण दंडाची कमाल मर्यादा दोन लाख रुपये निश्र्चित करण्यात आली असल्याचे प्रेस रजिस्टार जनरल, नवी दिल्ली यांनी दिलेल्या सूचनांमध्ये नमूद केले आहे.

आर्थिक वर्ष २०२४–२५ चे वार्षिक विवरणपत्र अद्याप सादर न केलेल्या प्रकाशकांनी ३० जून २०२६ पर्यंत ऑनलाइन दाखल करावे. या मुदतीनंतर विवरणपत्र सादर न केल्यास अधिनियमातील तरतुदीनुसार दहा हजार रुपयांचा दंड आकारण्यात येईल,असेही प्रेस रजिस्टर जनरल, नवी दिल्ली यांनी सूचनांमध्ये नमूद केले आहे.

ग्रामरोजगार सहाय्यकांच्या प्रश्र्नांबाबत शासन सकारात्मक महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे आणि रोहयो मंत्री भरत गोगावले यांची माहिती

मुंबई, दि. २२ : राज्यातील ग्रामरोजगार सहाय्यकांच्या प्रलंबित मागण्यांबाबत शासन सकारात्मक आहे. मुख्यमंत्री यांच्याशी चर्चा करून ग्रामरोजगार सहाय्यकांच्या मानधन, सेवा संरक्षण आणि प्रशासकीय अधिकारांसंदर्भातील प्रश्र्नांबाबतही लवकरच निर्णय घेतला जाईल, अशी माहिती महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे आणि रोजगार हमी योजना मंत्री भरत गोगावले यांनी दिली.

ग्रामरोजगार सेवक संघटनेच्या पदाधिकाऱ्यांसोबत मंत्रालयात महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे आणि रोजगार हमी योजना मंत्री भरत गोगावले यांच्या उपस्थितीत बैठक झाली. बैठकीत ग्रामरोजगार सहाय्यकांच्या मानधन वितरणातील विलंब, सेवा संरक्षण, नियुक्ती व बडतर्फीचे अधिकार, शासकीय ओळखपत्र आणि इतर प्रशासकीय अडचणींवर सविस्तर चर्चा करण्यात आली.

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना (मनरेगा) प्रभावीपणे राबविण्यात ग्रामरोजगार सहाय्यकांची भूमिका अत्यंत महत्त्वाची आहे. ग्रामपंचायत स्तरावरील कामांची नोंद, मजुरांची माहिती, रोजगार हमी कामांचे नियोजन आणि अंमलबजावणी यांसह अनेक जबाबदाऱ्या ते पार पाडत असतात. त्यामुळे त्यांच्या अडचणी व मागण्यांकडे शासन अत्यंत संवेदनशीलतेने पाहत असल्याचे सांगण्यात आले.

रोजगार हमी विभागाने ग्रामरोजगार सहाय्यकांच्या मानधनासंदर्भातील सद्यस्थितीचा आढावा सादर केला. ग्रामरोजगार सहाय्यकांसाठी निश्र्चित मानधन, प्रोत्साहन मानधन, प्रवास भत्ता आणि डेटा पॅक भत्त्याची तरतूद असल्याची माहिती देण्यात आली. किमान कामकाजाचे निकषही स्पष्टपणे निश्र्चित करण्याचे निर्देश देण्यात आले. ग्रामरोजगार सहाय्यकांना शासकीय ओळखपत्र उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय तत्त्वतः मान्य करण्यात आला. ग्रामरोजगार सेवक संघटनेचे राज्याध्यक्ष संदीप माने यांच्यासह संघटनेचे पदाधिकारी आणि संबंधित विभागांचे वरिष्ठ अधिकारी बैठकीस उपस्थित होते.

पिंपरी–चिंचवड पोलीस आयुक्तालयासाठी ताथवडे येथील २० हेक्टर जमीन हस्तातरणास महसूल मंत्र्याची मान्यता

मुंबई, दि. २२ : पिंपरी–चिंचवड पोलीस आयुक्तालयाचे मुख्यालय, परेड ग्राऊंड तसेच इतर अनुषंगिक कार्यालयांच्या उभारणीसाठी ताथवडे (जि. पुणे) येथील पशुसंवर्धन विभागाच्या अधिपत्याखालील २० हेक्टर जमीन हस्तांतरित करण्याच्या प्रस्तावास महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी मान्यता दिली. मुख्यमंत्री यांच्या अंतिम मान्यतेनंतर येत्या दोन ते तीन दिवसांत शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येणार असल्याचे त्यांनी सांगितले.

या अनुषंगाने गृह विभागाने सादर केलेल्या प्रस्तावास १० ऑक्टोबर २०२४ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीत तत्वतः मान्यता देण्यात आली होती. त्यानुसार ताथवडे येथील वळूभाता प्रक्षेत्र येथे ६७ हेक्टर ९४ आर क्षेत्रापैकी २० हेक्टर जमीन पिंपरी–चिंचवड पोलीस आयुक्तालयाचे मुख्यालय, परेड ग्राऊंड व इतर संबंधित कार्यालयांसाठी हस्तांतरित करण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता.

मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेनंतर गृह विभागाने शासन निर्णय ८ सप्टेंबर २००८ मधील तरतुदींनुसार सदर जमीन हस्तांतरणाची कार्यवाही करण्यासाठी महसूल विभागाकडे प्रस्ताव पाठविला होता. पिंपरी–चिंचवड शहरातील वाढती लोकसंख्या, कायदा व सुव्यवस्थापनाच्या दृष्टीने सक्षम पायाभूत सुविधा उभारण्याची गरज तसेच पोलीस आयुक्तालयाच्या दीर्घकालीन गरजा लक्षात घेऊन प्रस्तावावर पुढील कार्यवाही करण्यात आली.

यापूर्वी हवेली तालुक्यातील मौजे चिखली येथील गट क्रमांक ५३९ पैकी ३ हेक्टर ३९ आर जमीन पोलीस आयुक्तालय कार्यालय, निवासस्थान व परेड ग्राऊंड या प्रयोजनासाठी पोलीस आयुक्त, पिंपरी–चिंचवड यांना ९ जुलै २०२४ रोजीच्या शासन ज्ञापनान्वये प्रदान करण्यात आली आहे.

या प्रस्तावास महसूल मंत्र्यांची मान्यता प्राप्त झाली असून मुख्यमंत्री यांच्या मंजुरीनंतर आवश्यक शासन निर्णय जारी करून जमीन हस्तांतरणाची प्रक्रिया पूर्ण करण्यात येणार आहे. त्यामुळे पिंपरी–चिंचवड पोलीस आयुक्तालयाच्या स्वतंत्र व सर्वसमावेशक प्रशासकीय संकुलाच्या उभारणीचा मार्ग मोकळा होणार आहे.

या बैठकीस आमदार महेश लांडगे यांच्यासह संबंधित अधिकारी उपस्थित होते.

मुदत संपलेले व बंद हायड्रोप्रोजेक्ट कार्यान्वित करावेत - जलसंपदा मंत्री (कृष्णा व गोदावरी खोरे विकास महामंडळ) राधाकृष्ण विखे पाटील

मुंबई, दि. २२ : कृष्णा खोरे पाटबंधारे विकास महामंडळाच्या कार्यक्षेत्रामध्ये येणाऱ्या जिल्ह्यांमध्ये मुदत संपलेले व बंद हायड्रोप्रोजेक्ट कार्यान्वित करण्यासाठी प्रक्रिया करावी, असे निर्देश जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी दिले.

मंत्रालयात कृष्णा खोरे पाटबंधारे विकास महामंडळाच्या नियामक मंडळाची बैठक जलसंपदा मंत्री विखे पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली झाली. यावेळी जलसंपदा विभागाचे प्रधान सचिव एकनाथ डवले, सचिव संजय बेलसरे, कृष्णा खोरे विकास महामंडळाचे कार्यकारी संचालक डॉ हनुमंत धुमाळ आणि वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते. जलसंपदा विभागाव्दारे जलविद्युत प्रकल्पाच्या दुरुस्ती व पुर्नबांधणीबाबत धोरण ठरविण्यात आले आहे. हे प्रकल्प १९६३ ते २००२ या कालावधीमध्ये कार्यान्वित झाले आहेत त्यांचे आयुर्मान २४ वर्षे ते ६३ वर्षे दरम्यान आहे असे जलसंपदा मंत्री विखे पाटील यांनी सांगितले.

जिल्ह्यांमध्ये जलविद्युत प्रकल्प संख्या १६ असून स्थापित क्षमता २०७१ चथ यासाठी मुदत संपलेले व बंद असलेले हायड्रोप्रोजेक्ट कार्यान्वित करण्यासाठी महामंडळ स्तरावर प्रक्रिया राबविणेत येईल. जलविद्युत प्रकल्पाचे सर्वसाधारण आयुर्मान ३५ वर्षे गृहित धरण्यात येते अशी माहिती देण्यात आली.

अहिल्यानगर शहरातील सीना नदीच्या पुनर्जीवन कामास गती देण्याचे निर्देश

अहिल्यानगर महानगरपालिका यांच्यामार्फत शहरातील सीना नदीचे खोलीकरण व रुंदीकरणाचे काम सुरू आहे. यासाठी जिल्हा नियोजन समिती मार्फत निधी उपलब्ध करून दिला जाईल असे जलसंपदा मंत्री (कृष्णा व गोदावरी खोरे विकास महामंडळ) विखे पाटील यांनी सांगितले. जलसंपदा विभाग व अहिल्यानगर महानगरपालिका, यांच्या समन्वयाने शहरातील काटवन खंडोबा आणि शहर हद्दीतील सीना नदीची पुनर्जीवन काम करण्यात येत आहे. नदीच्या पुर्व व पश्र्चिम दोन्ही बाजुस काम करण्यात येणार आहे. या कामाची जलसंपदा मंत्री विखे पाटील यांनी भेट देऊन नुकतीच ८ जून रोजी पाहणी केली.

नियामक मंडळाच्या बैठकीत विविध विषयांवर चर्चा करून निर्णय घेण्यात आले.

आदिवासी आश्रमशाळांच्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या विविध मागण्यांबाबत सकारात्मक - मंत्री डॉ. अशोक वुईके

मुंबई, दि. २२ : अनुदानित व शासकीय आश्रमशाळांतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या विविध प्रलंबित मागण्यांबाबत शासन सकारात्मक असून कोणत्याही कर्मचाऱ्यावर अन्याय होऊ दिला जाणार नाही असे आदिवासी विकास मंत्री डॉ. अशोक वुईके यांनी सांगितले.

आदिवासी विकास मंत्री डॉ. वुईके यांच्या अध्यक्षतेखाली आदिवासी अनुदानित आश्रमशाळा, शासकीय आश्रमशाळा तसेच आदिवासी उपयोजना (टीएसपी) क्षेत्रातील अंशतः अनुदानित उच्च माध्यमिक विद्यालयांच्या विविध प्रलंबित प्रश्र्नांबाबत बैठक झाली. बैठकीस माजी आमदार श्रीकांत देशपांडे, आदिवासी विकास विभागाचे सचिव विजय वाघमारे तसेच संबंधित वरिष्ठ अधिकारी, शिक्षक संघटनांचे प्रतिनिधी उपस्थित होते.

आदिवासी विकास मंत्री डॉ. वुईके म्हणाले, शासकीय आणि अनुदानित आश्रमशाळांमधील शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासाठी अध्यापनाचे नियोजन, शिक्षकांची शैक्षणिक पात्रता, निरीक्षण व्यवस्था आणि शैक्षणिक मूल्यमापन अधिक प्रभावी करण्यावर भर देण्यात येणार आहे. आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक हिताला सर्वोच्च प्राधान्य देत आश्रमशाळांशी संबंधित सर्व प्रलंबित प्रश्र्नांबाबत सकारात्मक भूमिका घेण्यात येईल. रास्त मागण्यांबाबत निर्णय घेण्यात येतील, असे यावेळी त्यांनी स्पष्ट केले.

शिक्षण व्यवस्थापन आणि प्रशासन यामध्ये स्पष्ट विभागणी करून गुणवत्तापूर्ण शैक्षणिक व्यवस्थापन उभारण्यावर विभागाचा भर असेल. आश्रमशाळांमधील शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासाठी अध्यापन नियोजन, दैनंदिन अध्यापन नोंदी, शाळा तपासणी आणि विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक मूल्यमापनावर अधिक भर दिला जाणार आहे. आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील अंशतः अनुदानित २० उच्च माध्यमिक विद्यालयांमधील वर्ग तुकड्यांना १०० टक्के अनुदान मंजूर करण्या संदर्भात आर्थिक व प्रशासकीय बाबींचा अभ्यास करून निर्णय घेण्यात येईल, असे आदिवासी विकास मंत्री डॉ. वुईके यांनी सांगितले.

बैठकीत अनुदानित आश्रमशाळांतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे वेतन, पदोन्नती, निवृत्तीवेतन, राष्ट्रीय निवृत्तीवेतन योजना (एनपीएस), रिक्त पदांचे समायोजन तसेच सेवाविषयक लाभांबाबतही चर्चा झाली.

आता दै. लातूर प्रभात इंटरनेटवर वाचा एका क्लिकवर www.dainiklaturprabhat.in

जिल्हा वार्षिक योजना अंतर्गत मंजूर विकास कामांच्या गुणवत्तेवर भर द्या तसेच ळझ-ड प्रणालीचा १०० टक्के वापर करावा - पालकमंत्री मकरंद जाधव पाटील

बुलढाणा, दि. २२ (जिमाका): राज्याचे मदत व पुनर्वसन मंत्री तथा जिल्ह्याचे पालकमंत्री मकरंद जाधव पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली आज जिल्हाधिकारी कार्यालयातील जिजाऊ सभागृह येथे जिल्हा नियोजन समितीची बैठक आयोजित करण्यात आली. पालकमंत्री दृकश्राव्य माध्यमातून बैठकीला मार्गदर्शन करत होते. यावेळी राज्याचे वस्त्रोद्योग मंत्री तथा सहपालकमंत्री संजय सावकारे, केंद्रीय आयुष राज्यमंत्री प्रतापराव जाधव, कामगार मंत्री ड. आकाश फुंडकर, आमदार किरण सरनाईक, चैनसुख संचेती, संजय गायकवाड, श्र्वेता महाले, सिद्धार्थ खरात, मनोज कायंदे हे दृकश्राव्य माध्यमातून सहभागी झाले होते.

बैठकीस जिल्हाधिकारी डॉ. प्रवीण कुमार देवरे, जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी गुलाबराव खरात, पोलीस अधीक्षक निलेश तांबे, उपवनसंरक्षक जमीर शेख, जिल्हा नियोजन अधिकारी राहुल पवार, निवासी उपजिल्हाधिकारी सुरेश कव्हळे यांच्यासह विविध विभागांचे कार्यालय प्रमुख उपस्थित होते. यावेळी जिल्हा वार्षिक योजना (सर्वसाधारण) सन २०२६-२७ चा आढावा घेण्यात आला. या योजनेअंतर्गत जिल्ह्यासाठी ५३३ कोटी रुपयांचा मंजूर नियतव्यय असून शासनाकडून ६० टक्के निधी प्राप्त झाला असल्याची माहिती बैठकीत देण्यात आली.

सर्वसाधारण योजनेतील गाभा क्षेत्रासाठी ३५७.२८ कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आली असून त्यापैकी २१४.३७ कोटी रुपयांचा निधी प्राप्त झाला आहे. सामाजिक व सामूहिक सेवेसाठी २०९.५१ कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आली आहे. याशिवाय कृषी व संलग्न सेवा क्षेत्रासाठी ५३.३५ कोटी, ग्रामीण विकासासाठी २७.२० कोटी, पाटबंधारे व पूरनियंत्रणासाठी ३२.२२ कोटी आणि ऊर्जा विकासासाठी ३५ कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आली आहे.

बैठकीत जिल्हा वार्षिक योजना (आदिवासी घटक कार्यक्रम) सन २०२६-२७ चा देखील आढावा घेण्यात आला. या योजनेसाठी २०.७८ कोटी रुपयांचा मंजूर नियतव्यय असून त्यापैकी १२.४७ कोटी रुपयांचा निधी प्राप्त झाला आहे. कृषी व संलग्न सेवा, सामाजिक व सामूहिक सेवा, पाटबंधारे व पूरनियंत्रण, परिवहन आणि नाविन्यपूर्ण योजना या क्षेत्रांमध्ये विविध विकासकामे हाती घेण्यात येणार असल्याचे बैठकीत सांगण्यात आले. तसेच अनुसूचित जाती उपयोजना सन २०२६-२७ अंतर्गत ९९ कोटी रुपयांचा मंजूर नियतव्यय असून त्यापैकी ५९.४० कोटी रुपयांचा निधी प्राप्त झाला आहे. कृषी व संलग्न सेवा, सामाजिक व सामुदायिक सेवा, उद्योग व खाणकाम तसेच नाविन्यपूर्ण योजना या क्षेत्रांतील कामांना प्राधान्य देण्यात येणार आहे.

यावेळी जिल्हा परिषदेच्या सर्व विभागांच्या कामांचा सविस्तर आढावा घेण्याचे निर्दे श पालकमंत्री मकरंद जाधव पाटील यांनी दिले. जिल्हा वार्षिक योजना, जल जीवन मिशन तसेच मुख्यमंत्री बळीराजा पाणंद रस्ते योजना अंतर्गत सुरू असलेल्या कामांची स्थिती जाणून घेत त्यांनी कामे दर्जेदार व वेळेत पूर्ण करण्याच्या सूचना दिल्या. तसेच नाला खोलीकरणाच्या कामांना अधिक वेगाने गती देण्याचे निर्देश देत, आवश्यक निधी लवकरच उपलब्ध करून देण्यात येईल,

राज्यात भटक्या कुत्र्यांचे वाढते प्रमाण!

संपादकीय...

महाराष्ट्रासह देशातील अनेक राज्यांमध्ये भटक्या कुत्र्यांची संख्या झपाट्याने वाढत असल्याचे दिसून येते. ही समस्या केवळ शहरांपुरती मर्यादित नसून ग्रामीण भागातही ती गंभीर बनत आहे. भटक्या कुत्र्यांची वाढती संख्या ही सार्वजनिक आरोग्य, सुरक्षितता आणि प्रशासनासाठी मोठे आव्हान ठरत आहे.

भटक्या कुत्र्यांच्या वाढीमागे अनेक कारणे आहेत. शहरीकरणामुळे कचऱ्याचे प्रमाण वाढले आहे. उघड्यावर टाकला जाणारा अन्नकचरा कुत्र्यांसाठी सहज उपलब्ध अन्नस्रोत ठरतो. त्यामुळे त्यांची संख्या वाढण्यास मदत होते. याशिवाय पाळीव कुत्र्यांना रस्त्यावर सोडून देण्याच्या घटनाही वाढत आहेत.

भटक्या कुत्र्यांमुळे नागरिकांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागते. रस्त्यावरून जाणाऱ्या नागरिकांवर किंवा दुचाकीस्वारांवर कुत्र्यांचे हल्ले होण्याच्या घटना वारंवार घडतात. लहान मुले आणि वृद्ध व्यक्ती यांना याचा अधिक धोका असतो. अनेकदा कुत्र्यांच्या पाठलागामुळे अपघातही होतात.

सार्वजनिक आरोग्याच्या दृष्टीने ही समस्या अधिक चिंताजनक आहे. रेबीजसारखा प्राणघातक आजार कुत्र्यांच्या चावण्यामुळे पसरू शकतो. दरवर्षी हजारो लोकांना कुत्र्यांच्या चाव्यामुळे उपचार घ्यावे लागतात. आरोग्य व्यवस्थेवर याचा अतिरिक्त ताण पडतो.

कुत्र्यांची वाढती संख्या पर्यावरणीय संतुलनावरही परिणाम करते. काही भागांत भटके कुत्रे पक्षी, ससे आणि इतर लहान प्राण्यांवर हल्ले करतात. त्यामुळे जैवविविधतेला धोका निर्माण होतो. वन्यजीव संवर्धनासाठीही ही बाब गंभीर मानली जाते.

या समस्येचे निराकरण करण्यासाठी केवळ कुत्र्यांना हटविणे हा उपाय नाही. प्राणी कल्याण आणि सार्वजनिक सुरक्षा यांचा समतोल राखणे आवश्यक आहे. यासाठी शास्त्रीय आणि मानवी दृष्टिकोन स्वीकारावा लागेल.

स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी कुत्र्यांचे निर्बीजीकरण आणि लसीकरण कार्यक्रम प्रभावीपणे राबविणे गरजेचे आहे. अशा मोहिमांमुळे कुत्र्यांची संख्या नियंत्रित ठेवता येते आणि रेबीजचा धोका कमी होतो. अनेक शहरांमध्ये हे कार्यक्रम सुरू असले तरी त्यांची अंमलबजावणी अपेक्षित वेगाने होत नाही.

कचरा व्यवस्थापन सुधारणे हा या समस्येवरील महत्त्वाचा उपाय आहे. उघड्यावर कचरा टाकण्यावर नियंत्रण आणल्यास कुत्र्यांना उपलब्ध होणारे अन्न कमी होईल. त्यामुळे त्यांची अनियंत्रित वाढ रोखण्यास मदत होईल.

नागरिकांनीही आपली जबाबदारी ओळखली पाहिजे. पाळीव कुत्र्यांना रस्त्यावर सोडून देणे टाळले पाहिजे. प्राण्यांविषयी संवेदनशीलता राखताना सार्वजनिक हिताचाही विचार करणे आवश्यक आहे.

शाळा, महाविद्यालये आणि सामाजिक संस्थांमार्फत जनजागृती केली पाहिजे. कुत्र्यांशी सुरक्षित वर्तन, रेबीज प्रतिबंध आणि प्राणीसंवर्धन याबाबत माहिती दिली पाहिजे. समाजाचा सहभाग वाढल्यास समस्या सोडविणे अधिक सोपे होईल.

राज्य सरकार, स्थानिक प्रशासन, प्राणी कल्याण संस्था आणि नागरिक यांनी एकत्रितपणे काम करण्याची गरज आहे. समन्वयाच्या अभावामुळे अनेकदा उपाययोजना प्रभावी ठरत नाहीत. यासाठी दीर्घकालीन धोरण आखणे आवश्यक आहे.

भटक्या कुत्र्यांचे वाढते प्रमाण ही केवळ प्राण्यांची नव्हे तर सामाजिक, आरोग्यविषयक आणि प्रशासकीय समस्या आहे. या समस्येकडे दुर्लक्ष केल्यास भविष्यात तिचे स्वरूप अधिक गंभीर होऊ शकते. त्यामुळे मानवीय दृष्टिकोन, प्रभावी नियोजन आणि कठोर अंमलबजावणी यांच्या साहाय्याने या समस्येवर नियंत्रण मिळवणे ही काळाची गरज आहे. सुरक्षित, स्वच्छ आणि संतुलित समाजासाठी भटक्या कुत्र्यांच्या प्रश्र्नाचे शाश्र्वत समाधान शोधणे अत्यंत आवश्यक आहे.

निरोगी महाराष्ट्राच्या दिशेने भक्कम वाटचाल

महाराष्ट्र शासनाने सार्वजनिक आरोग्य क्षेत्रात व्यापक परिवर्तन घडवून आणत 'निरोगी महाराष्ट्र, सक्षम महाराष्ट्र' या ध्येयाकडे भक्कम पावले टाकली आहेत. प्रतिबंधात्मक आरोग्य सेवा, आधुनिक उपचार सुविधा, तंत्रज्ञानाधारित आरोग्य व्यवस्थापन, महिला व बाल आरोग्य संवर्धन, संसर्गजन्य व असंसर्गजन्य रोगांवरील नियंत्रण; तसेच लोकसहभागाच्या माध्यमातून राज्याची आरोग्य व्यवस्था अधिक सक्षम होत आहे.

मुख्यमंत्री, उपमुख्यमंत्री आणि सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांच्या नेतृत्वाखाली आरोग्य सेवांचा विस्तार, गुणवत्तापूर्ण उपचार सुविधा आणि आरोग्य जनजागृती यावर विशेष भर देण्यात येत आहे. यामुळे ग्रामीण ते शहरी भागापर्यंत लाखो नागरिकांना आरोग्य सेवांचा लाभ मिळत आहे.

लोकसहभागातून आरोग्य क्रांती

राज्यातील प्रत्येक गाव निरोगी, स्वच्छ आणि आरोग्यदृष्ट्या सक्षम व्हावे या उद्देशाने 'माझं गाव, आरोग्यसंपन्न गाव' हा महत्त्वाकांक्षी उपक्रम राबविण्यात येत आहे. ग्रामपंचायत, आशा सेविका, आरोग्य कर्मचारी, युवक मंडळे आणि ग्रामस्थ यांच्या सक्रिय सहभागातून गावागावात आरोग्यदायी वातावरण निर्माण करण्याचा प्रयत्न होत आहे.आरोग्य हा केवळ उपचारांचा विषय नसून लोकचळवळ बनावी, या दृष्टीने हा उपक्रम राज्यभर प्रभावीपणे विस्तारत आहे.

नागरी आरोग्य सेवांचे सक्षम जाळे

राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियानांतर्गत राज्यात ८१७ नागरी प्राथमिक आरोग्य केंद्रे,४३ नागरी सामुदायिक आरोग्य केंद्रे, १९०४ आयुष्यमान आरोग्य मंदिरे, ६७५ हिंदुहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे आपला दवाखाने कार्यरत आहेत.शहरी भागातील नागरिकांना त्यांच्या परिसरातच दर्जेदार प्राथमिक आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देण्यात या यंत्रणांची महत्त्वपूर्ण भूमिका आहे.

महिला आरोग्याला नवी दिशा

महिलांच्या आरोग्य संवर्धनासाठी राबविण्यात आलेल्या 'स्वस्थ नारी, सशक्त परिवार' अभियानाला राज्यभर उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला.या अभियानांतर्गत २.३५ लाखांहून अधिक आरोग्य शिबिरे,१.१३ कोटींहून अधिक महिलांची तपासणी करण्यात आली.उच्च रक्तदाब, मधुमेह, स्तन कर्करोग, गर्भाशय मुखाचा कर्करोग, रक्तक्षय यांसारख्या आजारांचे लवकर निदान करून महिलांना उपचार व समुपदेशन सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या.महिलांच्या रजोनिवृत्तीनंतर उद्भवणाऱ्या आरोग्य समस्यांवर लक्ष केंद्रित करण्यासाठी राज्यातील जिल्हा आणि उपजिल्हा रुग्णालयांमध्ये मेनोपॉज क्लिनिक सुरू करण्यात आली आहेत.

माता व बाल आरोग्यात आघाडी

माता व बाल आरोग्य क्षेत्रात महाराष्ट्राने देशासाठी आदर्श निर्माण केला आहे.एसआरएस-२०२३ अहवालानुसार नवजात मृत्युदर - ११, अर्भक मृत्युदर - १४, पाच वर्षांखालील बालमृत्युदर - १६ इतका कमी झाला आहे. भारताने २०३० पर्यंत साध्य करण्याचे उद्दिष्ट ठेवलेले मानांकन महाराष्ट्राने आधीच गाठले आहे. राज्यातील विशेष नवजात शिशुकाळजी कक्ष, पोषण पुनर्वसन केंद्रे आणि स्तनपान व्यवस्थापन केंद्रांमुळे बाल आरोग्य सेवांना मोठे बळ मिळाले आहे.

दोन कोटींहून अधिक बालकांची आरोग्य तपासणी. राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमांतर्गत एप्रिल २०२५ ते फेब्रुवारी २०२६ या कालावधीत २.१३ कोटींहून अधिक बालकांची आरोग्य तपासणी करण्यात आली. हजारो बालकांवर हृदय शस्त्रक्रिया व इतर जीवनरक्षक उपचार करून त्यांना नवजीवन देण्यात आले.

प्रभावी लसीकरण मोहिम

राज्यात नियमित लसीकरणाचे ९२ टक्के उद्दिष्ट साध्य झाले आहे.बालकांना विविध संसर्गजन्य आजारांपासून संरक्षण देण्यासाठी व्यापक लसीकरण मोहीम राबविण्यात येत आहे. गर्भाशय मुखाच्या कर्करोगापासून संरक्षणासाठी एचपीव्ही लसीकरण मोहिमेलाही चांगला प्रतिसाद मिळत आहे.

आधुनिक उपचार ग्रामीण भागातही

अत्याधुनिक वैद्यकीय सुविधा ग्रामीण व निमशहरी भागात उपलब्ध व्हाव्यात यासाठी २३ नवीन कार्डियाक कॅथलॅब,लिथोट्रिप्सी सुविधा,अत्याधुनिक निदान सेवा उपलब्ध करून देण्याचे काम सुरू आहे. तसेच शासकीय रुग्णालयांमध्ये अनेक तपासण्या आणि उपचार मोफत उपलब्ध करून देण्यात आले आहेत.

क्षयरोगमुक्त महाराष्ट्राकडे वाटचाल

राष्ट्रीय क्षयरोग निर्मूलन कार्यक्रमांतर्गत राज्यात व्यापक प्रमाणात निदान, उपचार आणि पोषण सहाय्य सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत.२०२५ मध्ये शोधण्यात आलेल्या क्षयरुग्णांपैकी ८८ टक्के रुग्ण उपचारानंतर बरे झाले आहेत. 'टीबी मुक्त भारत' अभियानाला महाराष्ट्रातून उत्साहवर्धक प्रतिसाद मिळत आहे.

संसर्गजन्य रोगांवर प्रभावी नियंत्रण

मेरिया, डेंग्यू, चिकुनगुनिया, कुष्ठरोग, हत्तीरोग आणि रेबीज यांसारख्या आजारांवर नियंत्रण मिळवण्यासाठी राज्यभर विशेष मोहिमा राबविण्यात येत आहेत.स्थानिक स्वराज्य संस्था, आरोग्य कर्मचारी आणि नागरिक यांच्या सहभागामुळे या मोहिमांना प्रभावी यश मिळत आहे.

पॅलिएटिव्ह केअर आणि मानवी स्पर्श

कर्करोग आणि इतर गंभीर आजारांनी ग्रस्त रुग्णांना सन्मानाने जीवन जगता यावे यासाठी राज्यातील ३४ जिल्ह्यांमध्ये पॅलिएटिव्ह केअर सेवा उपलब्ध करण्यात आल्या आहेत.घरभेटी, समुपदेशन, वेदना नियंत्रण आणि दूरवैद्यकीय सेवा यांमुळे हजारो कुटुंबांना आधार मिळत आहे.

रक्तदानात महाराष्ट्र देशात अव्वल

राज्यात २०२५ मध्ये २३.६९ लाख युनिट रक्त संकलित झाले असून त्यापैकी ९९.५८ टक्के रक्तदान स्वैच्छिक स्वरूपाचे आहे.रक्तदान चळवळीत महाराष्ट्राने पुन्हा एकदा देशात अग्रस्थान कायम राखले आहे.

सकलसेलमुक्त महाराष्ट्रासाठी 'अरुणोदय'

सिकलसेल ॲनिमिया निर्मूलनासाठी राज्यातील २१ जिल्ह्यांमध्ये 'अरुणोदय' अभियान राबविण्यात येत आहे.तपासणी, समुपदेशन आणि जनजागृतीच्या माध्यमातून या आनुवंशिक आजाराविरुद्ध व्यापक लढा उभारण्यात आला आहे.

निरोगी महाराष्ट्राचे स्वप्न साकारतेय

आधुनिक आरोग्य सुविधा, तंत्रज्ञानाचा प्रभावी वापर, प्रशिक्षित मनुष्यबळ, महिला व बाल आरोग्यावरील विशेष भर, संसर्गजन्य रोग नियंत्रण आणि लोकसहभाग यांचा समन्वय साधत महाराष्ट्र आरोग्य क्षेत्रात नवे मानदंड निर्माण करीत आहे. ग्रामीण ते शहरी भागापर्यंत प्रत्येक नागरिकाला दर्जेदार आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देत राज्य शासन 'निरोगी महाराष्ट्र, सक्षम महाराष्ट्र' या ध्येयाच्या दिशेने आत्मविश्र्वासाने वाटचाल करीत आहे. लोकसहभाग, आधुनिक आरोग्य सेवा आणि सुजाण नागरिक यांच्या बळावर निरोगी महाराष्ट्राचे स्वप्न आता वास्तवात उतरू लागले आहे.

ooooo

दत्तात्रय कोकरे
विभागीय संपर्क अधिकारी
माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय मंत्रालय
मुंबई.

जनगणना म्हणजे नव्या युगाची सुरुवात

भारताची जनगणना ही केवळ लोकसंख्या मोजणी नसून देशाच्या लोकसंख्यात्मक, सामाजिक, आर्थिक आणि सांस्कृतिक स्वरूपाचे व्यापक चित्र सादर करणारी प्रक्रिया आहे. देशातील सर्वात मोठा प्रशासकीय उपक्रम म्हणून ओळख असलेल्या जनगणना गाव आणि शहर पातळीवरील सर्वात विश्र्वासार्ह माहितीचा स्रोत मानली जाते. पुराव्यावर आधारित शासनव्यवस्था, विकास नियोजन, कल्याणकारी योजनांची अंमलबजावणी, शैक्षणिक संशोधन, व्यावसायिक धोरणे, तसेच मतदारसंघ पुनर्रचना आणि लोकप्रतिनिधित्व यांसारख्या लोकशाही प्रक्रियांसाठी ही माहिती अत्यंत महत्त्वाची ठरते. जनगणनेद्वारे उपलब्ध होणाऱ्या माहितीमुळे शासन आणि विविध संस्था लोकसंख्येतील बदल समजून घेऊन नागरिकांच्या गरजांनुसार धोरणे आखू शकतात.

भारताने १८७२ पासून अखंड जनगणनेची परंपरा जपली आहे, त्यामुळे जगातील काही मोजक्या देशांमध्ये भारताला विशेष ऐतिहासिक स्थान प्राप्त झाले आहे. कोविड-१९ महामारीमुळे २०२१ ची जनगणना पुढे ढकलण्यात आल्यानंतर आता जनगणना २०२७ ही देशाची एकूण सोळावी आणि स्वातंत्र्यानंतरची आठवी जनगणना ठरणार आहे. भारतात जनगणना डी फॅक्टो कॅनव्हासर पद्धतीने केली जाते. या पद्धतीत नियुक्त प्रगणक ठराविक कालावधीत प्रत्येक घराला भेट देऊन नागरिकांकडून थेट माहिती संकलित करतात.

काळानुसार भारतातील जनगणना प्रक्रियेची कार्यपद्धती देशाच्या विशाल लोकसंख्या, भौगोलिक विविधता आणि प्रशासकीय गरजांनुसार विकसित होत गेली आहे. पूर्वी १९३१ पर्यंत एका रात्रीत एकाच वेळी जनगणना करण्याची पद्धत वापरली जात होती. मात्र, व्यावहारिक आणि व्यवस्थापकीय अडचणींमुळे ती बंद करण्यात आली. त्यानंतर टप्प्याटप्प्याने घरगुती माहिती संकलनाची सध्याची पद्धत स्वीकारण्यात आली. दुर्गम, कठीण आणि

हिमवृष्टीग्रस्त भागांमध्येही प्रत्येक व्यक्तीची नोंद व्हावी यासाठी विशेष व्यवस्था केली जाते, ज्यामुळे जनगणना प्रक्रिया सर्वसमावेशक, व्यापक आणि संपूर्ण देशाचे प्रतिनिधित्व करणारी ठरते.

आधीच्या जनगणनांपेक्षा आताची जनगणना वेगळी का?

भारत जनगणना २०२७ द्वारे एक ऐतिहासिक टप्पा गाठणार आहे, कारण ही देशातील पहिली पूर्णपणे डिजिटल जनगणना असेल. पारंपरिक कागदी पद्धतीऐवजी पहिल्या टप्प्यातील घरयादी व घरगणना (क्ङज) साठी माहिती उशर्पीीं २०२७-क्ङज या विशेष मोबाईल ॲपद्वारे संकलित केली जाणार आहे.

हे मोबाईल ॲप सोपे, सोयीस्कर आणि वापरण्यास सुलभ अशा पद्धतीने डिझाइन करण्यात आले आहे, जेणेकरून सर्व प्रगणक आणि पर्यवेक्षक सहजपणे त्याचा वापर करू शकतील. या ॲपमुळे मोठमोठे कागदी फॉर्म बाळगण्याची गरज राहणार नाही, तसेच कार्यपत्रके, संक्षिप्त अहवाल आणि इतर पुनरावृत्ती होणारे कागदी काम कमी होऊन क्षेत्रीय कर्मचाऱ्यांचा वेळ आणि श्रम वाचणार आहेत.

जनगणना २०२७ मधील आणखी एक महत्त्वपूर्ण वैशिष्ट्य म्हणजे स्व-गणना (ड्शश्रष-एर्पीशीरींळेप) पद्धत. प्रथमच नागरिकांना अधिकृत वेब पोर्टल हींींि:// ीश.लशपीीं.सीं. ळप द्वारे स्वतः च्या घराची आणि कुटुंबाची माहिती सादर करण्याची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. महाराष्ट्रासह देशभरातील दिवसभर कामानिमित्त घराबाहेर असणाऱ्या नागरिकांसाठी ही सुविधा विशेषतः उपयुक्त ठरणार आहे. ठराविक कालावधीत एखाद्या कुटुंबाने स्व-गणना पूर्ण केली नाही तर प्रगणक प्रत्यक्ष भेट देऊन पुन्हा माहिती संकलित करतील.

सुरळीत अंमलबजावणी आणि रिअल-टाइम निरीक्षण सुनिश्र्चित करण्यासाठी, जनगणना २०२७ चे जनगणना व्यवस्थापन आणि देखरेख प्रणाली (उचचड) द्वारे परीक्षण केले जाईल. या डिजिटल प्रणालीमुळे विविध स्तरांवरील जनगणना अधिकारी क्षेत्रीय कामकाजाची प्रगती, माहिती संकलनाची गुणवत्ता आणि व्याप्ती यावर रिअल-टाइम देखरेख ठेवू शकतील.

मोबाईल ॲप, स्व-गणना पोर्टल आणि उचचड यांच्या माध्यमातून जनगणना २०२७ अधिक वेगवान, अचूक आणि कमी कष्टदायक होण्याची अपेक्षा आहे. यामुळे डिजिटल प्रशासनाच्या नव्या युगाची पायाभरणी होणार आहे.

जनगणनेची कायदेशीर चौकट

भारताची जनगणना ही जनगणना अधिनियम १९४८ च्या तरतुदींनुसार आयोजित केली जाणारी जगातील सर्वात मोठी आणि सर्वात विश्र्वासार्ह प्रशासकीय प्रक्रिया म्हणून ओळखली जाते, हा कायदा देशभरातील गणनेसाठी वैधानिक आधार प्रदान करत आहे.

भारताची जनगणना ही जगातील सर्वात मोठ्या आणि विश्र्वासार्ह प्रशासकीय उपक्रमांपैकी एक मानली जाते. ती जनगणना अधिनियम १९४८ अंतर्गत राबवली जाते. या अधिनियमाच्या कलम ३ नुसार केंद्र सरकार अधिकृत राजपत्रात अधिसूचना प्रसिद्ध करून जनगणना घेण्याचा निर्णय जाहीर करू शकते. त्यानुसार भारत सरकारने १६ जून २०२५ रोजी जनगणना २०२७ ची अधिसूचना प्रसिद्ध केली. ही प्रक्रिया सहकारी संघराज्यवादाच्या तत्त्वावर आधारित असून राज्य सरकारे, स्थानिक स्वराज्य संस्था आणि जिल्हा प्रशासन यांचे पूर्ण सहकार्य आवश्यक असते. या कायद्यात सार्वजनिक सहभाग आणि कायदेशीर जबाबदारी यांना विशेष महत्त्व देण्यात आले आहे. कलम ८ नुसार प्रत्येक नागरिकाने अधिकृत जनगणना अधिकाऱ्यांनी विचारलेल्या प्रश्र्नांची माहिती आपल्या माहिती आणि विश्र्वासानुसार अचूकपणे देणे बंधनकारक आहे. राष्ट्रीय आकडेवारीची अचूकता ही नागरिकांच्या प्रामाणिक सहकार्यावर अवलंबून असल्याचे या तरतुदीत अधोरेखित करण्यात आले आहे, तसेच कलम ९ अंतर्गत जनगणना अधिकाऱ्यांना आवश्यकतेनुसार घर किंवा परिसरात प्रवेश करण्याचा, तसेच जनगणनेकरिता ओळख चिन्हे अथवा क्रमांक लावण्याचा अधिकार देण्यात आला आहे.

इतक्या मोठ्या उपक्रमासाठी आवश्यक संरक्षणात्मक तरतुदीदेखील कायद्यात करण्यात आल्या आहेत. कलम ११ नुसार प्रश्र्नांची उत्तरे देण्यास जाणीवपूर्वक नकार देणे, चुकीची माहिती देणे, जनगणना अधिकाऱ्यांच्या कामात अडथळा निर्माण करणे किंवा जनगणनेच्या खुणांमध्ये छेडछाड करणे यासाठी दंडाची तरतूद आहे. या तरतुदींचा उद्देश केवळ शिक्षा करणे नसून माहिती संकलनाची शुद्धता आणि पूर्णता सुनिश्र्चित करणे हा आहे.

गोपनीयतेला सर्वोच्च प्राधान्य

जनगणनेवरील जनतेचा विश्र्वास टिकवून ठेवण्यासाठी माहितीची गोपनीयता अत्यंत महत्त्वाची आहे. जनगणनेवरील जनतेचा विश्र्वास वैयक्तिक माहितीचा गैरवापर होणार नाही किंवा उघडकीस आणला जाणार नाही या आश्र्वासनावर अवलंबून आहे. कलम १५ अंतर्गत जनगणनेतील वैयक्तिक माहितीची तपासणी किंवा ती दिवाणी अथवा फौजदारी प्रकरणांमध्ये पुरावा म्हणून वापरण्यास मनाई करण्यात आली आहे, अपवाद फक्त जनगणना कायद्यांतर्गत गुन्ह्यांच्या प्रकरणांपुरता आहे. म्हणूनच जनगणनेत गोळा केलेली माहिती केवळ सांख्यिकीय उद्देशांसाठी वापरली जाईल आणि ती कायदा अंमलबजावणी संस्था, न्यायालये किंवा प्रशासकीय यंत्रणांना वैयक्तिक कारवाईसाठी उपलब्ध करून दिली जाणार नाही.

जनगणना अधिनियमांतर्गत तयार करण्यात आलेल्या जनगणना नियम १९९० मध्ये घरयादी, लोकसंख्या मोजणी, पर्यवेक्षण आणि माहिती हाताळणीसंदर्भातील सविस्तर प्रक्रिया निश्र्चित करण्यात आली आहे. त्यामुळे देशभरात जनगणना प्रक्रिया एकसमान पद्धतीने राबवली जाते.

जनगणना २०२७ ही केवळ सांख्यिकीय मोहीम नसून, एक घटनात्मक आणि प्रशासकीय उपक्रम आहे, जो पुराव्यावर आधारित शासनव्यवस्थेप्रती राज्याच्या बांधिलकीचे प्रतीक आहे. या प्रक्रियेची कायदेशीर चौकट राज्यसत्ता, नागरिकांची जबाबदारी आणि वैयक्तिक गोपनीयतेचे संरक्षण यामधील समतोल राखण्याचा प्रयत्न करते. भारतासारख्या विशाल आणि विविधतेने नटलेल्या देशात जनगणना विश्र्वासार्ह, सर्वसमावेशक आणि राष्ट्रीय प्रतिनिधित्व करणारी राहण्यासाठी अशी चौकट अत्यावश्यक आहे.

अजरामर लोक गायक प्रल्हाद शिंदे

आज २३ जून, आपल्या मधुर आवाजाने रसिकांच्या हृदयात स्थान मिळवणारे अजरामर लोक गायक प्रल्हाद शिंदे यांचा स्मृतिदिन. प्रल्हाद शिंदे यांना भक्ती गीतांचा बादशहा म्हंटले जाते कारण त्यांनी गायलेली सर्व भक्तिगीते लोकप्रिय झाली. केवळ भक्तिगीते नाही तर भावगीते, कव्वाली आणि कोळी गीतांवर देखील ठसा उलटवला. सर्व प्रकारची लोक गीते गाण्याचा आणि ती लोकगीते लोकप्रिय करण्याचा विक्रम त्यांच्या नावावर आहे.

प्रल्हाद शिंदे यांनी गायलेली सर्व गाणी लोकप्रिय झाली. महाराष्ट्रात कोणताही सण उत्सव असो त्यांनी गायलेली गाणी वाजवल्या शिवाय तो सण उत्सव पूर्ण होतच नाही. मग तो गणपती उत्सव असो की नवरात्र उत्सव, आषाढी एकादशी असो की सत्यनारायणाची महापूजा, आंबेडकर जयंती असो की बुद्ध पौर्णिमा इतकेच काही गावातील संदल उरूस देखील त्यांच्या कव्वाली शिवाय पूर्ण होत नाही कारण त्यांनी गायलेली ऐका सत्य नारायणाची कथा, चल ग सखे पंढरीला, बाप्पा मोरया रे, उड जायेगा एक दीन पंछी रहेगा पिंजरा खाली.... अशी त्यांनी गायलेली शेकडो गाणी आजही लोकप्रिय आहे. ही गाणी अजरामर आहेत. ही गाणी ऐकली नाहीत असा एकही माणूस महाराष्ट्रात शोधूनही सापडणार नाही. लहानांपासून थोरांपर्यंत सर्वांनाच ही गाणी तोंडपाठ आहेत. केवळ हीच नाही तर यासारखी शेकडो लोकप्रिय गाणी गाऊन त्यांनी रसिकांच्या हृदयात स्थान मिळवले आहे. १९३३ साली सोलापूर जिल्ह्यातील मंगळवेढा गावात त्यांचा झाला. त्यांच्या वडिलांचे नाव भगवानराव तर आईचे नाव सोनाबाई असे होते. त्यांना दोन मोठे भाऊ होते. घरची परिस्थिती अत्यंत हालाखीची असल्याने प्रल्हाद शिंदे यांचा परिवार ते लहान असतानाच मुंबईत आले. गोड गळ्याची दैवी देणगी लाभलेल्या प्रल्हाद शिंदे यांनी लहान वयातच मुंबईच्या रस्त्यांवर रेल्वे स्टेशनवर गाणी गायला सुरुवात केली. त्यांची आई आणि भाऊही गाणी गाऊन त्यांना साथ देऊ लागली. त्यातून त्यांचा उदरनिर्वाह होऊ लागला. अतिशय गरीब घराण्यात जन्म घेतलेला, बहुजन समाजात जन्मलेला, गायनाचे किंवा संगीताचे कोणतेही शिक्षण न घेतलेल्या प्रल्हाद शिंदे यांचा आवाज मुंबईत लोकप्रिय होऊ लागला. त्यांची गाणी जशी लोकप्रिय होऊ लागली तशी त्यांच्या आवाजाची जादू महाराष्ट्रभर पसरू लागली. गावागावातून त्यांना गाणी गाण्यासाठी बोलावणे येऊ लागले. नवरात्र उत्सव, आंबेडकर जयंती, गावातील यात्रा, जत्रा, बुद्ध पौर्णिमा, संदल – उरूस अशा कार्यक्रमात त्यांना बोलावणे येऊ लागले. त्यांची गाणी ऐकण्यासाठी लोक लांबून लांबून येऊ लागली. पाहता पाहता त्यांचा आवाज महाराष्ट्रभर पसरला. महाराष्ट्रातील ते सर्वाधिक मागणी असलेले गायक बनले. उभ्या महाराष्ट्रात पायाला भिंगरी लावल्यासारखे ते गाण्यासाठी भटकले. त्यामुळे त्यांनी माणसे जोडली आणि ते जाती धर्माच्या पलीकडे जाऊन पोहचले. प्रल्हाद शिंदे आपल्या गाण्याच्या कार्यक्रमाचा शेवट नेहमी एका आगळ्या वेगळ्या गीताने करीत. त्यांनी सर्व प्रकारची गाणी गायली. भजन, कीर्तन, लोकगीते, बुद्ध धर्माची गाणी, डॉ बाबासाहेबांची गाणी त्यांनी घराघरात पोहचवली. त्यांची गाणी इतकी लोकप्रिय झाली की लोकांनी त्यांना डोक्यावर घेतले. प्रल्हाद शिंदे यांनी गायनाचा धंदा केला नाही म्हणून त्यांना कधीही आर्थिक स्थैर्य मिळाले नाही पण त्यांच्या गाण्यांमुळे कॅसेट कंपन्या मात्र गब्बर झाल्या. २३ जून २००३ रोजी त्यांचे निधन झाले. त्यांच्या गाण्याची परंपरा पुढे आनंद शिंदे, मिलिंद शिंदे, चंद्रकांत शिंदे या मुलांनी जपली तीच परंपरा त्यांची नातवंड देखील जपत आहे. आज शिंदे घराणे हे संगीत क्षेत्रातले ब्रँड बनले आहे याचे सर्व श्रेय प्रल्हाद शिंदे यांना जाते. मधुर गळ्याचे अजरामर लोक गायक प्रल्हाद शिंदे यांना स्मृतिदिनी विनम्र अभिवादन!

श्याम ठाणेदार
दौंड जिल्हा पुणे
९९२२५४६२९५

भाकरी ..

इवले बीज मातीत
माय कुशीत निजते
ओल लावी प्रेमाची
रे रोपटे छोटे रूजते
उन्ह वादळा पाऊस
निसर्गाशी झगडते
किडेकृमीशी लढते
अन् पीकउभे राहते
बळी राजाचा स्पर्श
चाळणीमळणीहोते
मुश्कीलीचा सामना
धान्य घरात सजते
टक्का घावा सोसते
रे होतेकणखर जाते
गहू जवार फिसते
तेव्हांच पीठ मिळते
गृहिणी पीठा मळते
कष्टातअनंत जागते
तवा तापल्या वरती
भाकरी गोड लागते
इतक्या कष्टानंतरचं
भूकअंमळशी शमते
का त्रास दिला सर्वा
मनो मन ती शरमते
महाकिंमत घासाला
केवळभूकच जाणते
परामात्म्यासअलगद
भूतलावरती आणते

निनो संकट ..

अल निनोचे संकट
रे तयार नव्यादमाने
पाऊस अपेक्षा यंदा
पडे उतरत्या क्रमाने
वर्षावर्षाव भिजवेलं
घ्यायचे शांती दमाने
स्वागत अमृतधारेचे
करतो अतीव प्रेमाने
गत वर्षीचा महा पूर
ओसंडले सर्व रकाने
वाईटबातम्या ऐकता
बधीर झाली रा काने
संकटा लढण्यासाठी
तत्पर कधीचीचं मने
रुप भले घेऊद्या नवे
छळ वादी चित्त जुने
भरवसा उडून जाता
भाजती कोवळीउन्हे
निसर्ग क्रौर्य विक्षिप्त
खुडलेली स्वप्ने तान्हे
कधीचं नसे सुरक्षित
पावसा तव आवर्तने
दरवर्षी भिन्न कारणे
बिघडत जाती वर्तने
बळीराजा राबतराही
चिंबला संपूर्णघामाने
स्वप्नाचीपेरणी करतो
करेराखण परिश्रमाने

- हेमंत मुसरीफ पुणे.
९७३०३०६९९६.

प्रत्येक गावात वेदर स्टेशन बसवण्यासाठी केंद्र सरकारकडे प्रस्ताव पाठवणार - कृषिमंत्री दत्तात्रय भरणे

मुंबई, : फळपीक विमा योजनेतील शेतकऱ्यांना झालेल्या नुकसानीची अचूक भरपाई मिळवून देण्यासाठी राज्यातील प्रत्येक गावात 'वेदर स्टेशन' बसवण्याचा निर्णय राज्य सरकारने घेतला आहे. यासाठी केंद्र शासनाकडे लवकरच प्रस्ताव पाठवण्यात येईल, असे कृषिमंत्री दत्तात्रय भरणे यांनी सांगितले.

पालघर जिल्ह्यातील हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेतील अनियमितता, शेतकऱ्यांना न मिळालेली नुकसानभरपाई आणि प्रलंबित तक्रारींबाबत मंत्रालयात एका विशेष बैठकीचे आयोजन करण्यात आले. या बैठकीत कृषिमंत्री बोलत होते. या बैठकीला आमदार मनीषा चौधरी, कृषी विभागाचे सचिव परिमल सिंह, कृषी आयुक्त सूरज मांढरे, कृषी संचालक विनयकुमार आवटे, विमा कंपन्यांचे वरिष्ठ अधिकारी आणि शेतकरी प्रतिनिधी उपस्थित होते.

डहाणू आणि बोईसर येथील शेतकऱ्यांनी विम्याचा हप्ता भरूनही त्यांची नोंदणी पूर्ण झाली नाही. या प्रकरणाची सखोल चौकशी जिल्हाधिकारी पालघर यांनी करण्याचे निर्देश कृषिमंत्र्यांनी दिले.प्रत्येक गावात वेदर स्टेशन उभारण्यासाठी शासन आग्रही आहे. गावागावात हवामान केंद्र झाल्यास, निसर्गाच्या लहरीपणामुळे प्रत्यक्ष झालेल्या शेतपिकांच्या नुकसानीचा आकडा आणि विम्याचे निकष यांची तंतोतंत जुळवणी करणे शक्य होईल, ज्यामुळे शेतकऱ्यांचे नुकसान टळेल असेही कृषीमंत्री भरणे म्हणाले.

विमा कंपन्या, बँका आणि संबंधित प्रशासकीय अधिकाऱ्यांनी आपापसातील समन्वय वाढवून प्रलंबित प्रकरणे तातडीने निकाली काढावीत. कोणताही पात्र शेतकरी नुकसानभरपाईपासून वंचित राहणार नाही, याची दक्षता घेण्याचे कडक निर्देशही कृषी मंत्री भरणे यांनी यावेळी दिले.

केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांनी सपत्नीक घेतले श्री अंबाबाई महालक्ष्मीचे दर्शन

कोल्हापूर, : देशभरातील

भाविकांचे श्रद्धास्थान असणाऱ्या कोल्हापूरच्या श्री अंबाबाई महालक्ष्मी शक्तिपीठाला आज केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांनी कुटुंबासह दर्शनासाठी उपस्थिती लावली. मंदिराच्या कामाच्या शुभारंभ कोनशिलेचे उद्घाटन करण्यापूर्वी त्यांनी पत्नी सोनल शाह यांच्यासोबत श्री अंबाबाई महालक्ष्मीचे दर्शन घेतले.

दक्षिण भारतातील महत्त्वपूर्ण देवस्थान असणाऱ्या व साडेतीन शक्तिपीठांपैकी एक शक्तिपीठ म्हणून श्रध्देय असणाऱ्या या मंदिराप्रति केंद्रीय मंत्री अमित शाह यांची श्रद्धा सर्वश्रुत आहे. आज मंदिरात आगमन झाल्यानंतर त्यांनी मंदिर परिसरात सुरु असलेल्या विकास कामांकडे लक्ष देत नव्याने बसवण्यात आलेल्या सुवर्णकलशाकडे देखील लक्ष वेधले. मंदिराच्या दुरुस्ती व सुशोभीकरणाची माहिती त्यांनी घेतली.

यावेळी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, सार्वजनिक आरोग्यमंत्री तथा कोल्हापूर जिल्ह्याचे पालकमंत्री प्रकाश आबिटकर, उच्च व तंत्रशिक्षण चंद्रकांत (दादा) पाटील, मंत्री आशिष शेलार, अन्य मंत्री महोदय उपस्थित होते.

यावेळी जिल्हाधिकारी तथा पश्चिम महाराष्ट्र देवस्थान व्यवस्थापन समितीचे अध्यक्ष डॉ.विजय राठोड यांनी श्री अंबाबाई महालक्ष्मीची प्रतिमा, शाल व श्रीफळ देऊन त्यांचे स्वागत केले.

महाराजस्व अभियानातून सामान्यांच्या आयुष्यात सकारात्मक परिवर्तन - महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे

मुंबई, : महसूल विभागाच्या माध्यमातून राज्यात छत्रपती शिवाजी महाराज महाराजस्व अभियान राबविण्यात येत आहे. हे अभियान लोकचळवळीच्या स्वरूपात पुढे येऊन यामध्ये जनतेच्या दैनंदिन आयुष्याशी निगडित प्रश्न सुटले पाहिजे. छत्रपती शिवाजी महाराज महाराजस्व अभियानातून जनतेच्या आयुष्यात सकारात्मक परिवर्तन नक्कीच घडणार आहे, असा विश्र्वास महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी विधानभवनातील कामकाज सल्लागार समिती कक्षात आयोजित बैठकीत व्यक्त केला.

बैठकीला अभियानाच्या समितीतील विधान परिषद आमदार डॉ. नीलम गोऱ्हे, आमदार प्रज्ञा राजीव सातव, आमदार माधवी नाईक, आमदार प्रवीण दरेकर, प्रमोद जठार, श्रीकांत भारतीय, संजय भेंडे, सुनील कर्जतकर, विवेक कोल्हे, हेमंत पाटील, विक्रांत पाटील, महसूल विभागाचे अपर मुख्य सचिव विकास खारगे उपस्थित होते. तसेच दूरदृश्य संवाद प्रणालीद्वारे आमदार प्रसाद लाड, आमदार मनिषाताई कायंदे, योगेश टिळेकर, सर्व विभागीय आयुक्त, नोंदणी महानिरीक्षक, जमाबंदी आयुक्त यांनी बैठकीत सहभाग घेतला.

महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे म्हणाले, या अभियानांतर्गत १ जानेवारी २०११ पूर्वी असलेल्या अतिक्रमण धारकांना नियमित करण्यात येऊन त्यांना मालकी हक्क वितरीत करण्यात यावे. अभियानांतर्गत मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या २२ जुलै रोजी असणाऱ्या वाढदिवसानिमित्त २१, २२ व २३ जुलै २०२६ रोजी विधानसभा मतदारसंघनिहाय शिबिर घेण्यात यावे. संबंधित मतदारसंघातील जनतेची निकड लक्षात घेता शिबिराच्या माध्यमातून अधिकाधिक नागरिकांना लाभ द्यावा. यासाठी विभागीय आयुक्त स्तरावर शिबिराचा विषय लाभार्थ्यांची होणारी संख्या ठिकाण आणि दिनांक याबाबत रूपरेषा ठरविण्यात यावी.

या शिबिरासाठी जमाबंदी आयुक्त व नोंदणी महानिरीक्षक यांच्या स्तरावरून नोडल अधिकाऱ्याची नियुक्ती करण्यात यावी. प्रत्येक विभागीय आयुक्त यांनी जिल्हाधिकारी, प्रांताधिकारी व तालुका सरावरील महसूल यंत्रणेसमवेत दूरदृश्य संवाद प्रणालीद्वारे दररोज बैठक आयोजित करावी. या शिबिरांचे यशस्वी आयोजन करून अधिकाधिक लाभार्थ्यांना लाभ द्यावा. अभियानाचा उद्देश हा संबंधित भागातील नागरिकांचे प्रश्न सोडवून त्यांना महसूल यंत्रणेच्या माध्यमातून विविध लाभ देण्याचा आहे. शिबिरामधील लाभार्थ्यांना विनासायास लाभ मिळवून देण्यासाठी शिबिराच्या यशस्वी आयोजनाकरिता निधीची तरतूद करण्यात यावी, अशा सूचनाही महसूल मंत्री बावनकुळे यांनी दिल्या.

ते पुढे म्हणाले, अभियानांतर्गत राजमाता जिजाऊ महिला सक्षमीकरण योजना प्रभावीपणे राबवावी. या योजनेअंतर्गत महिला बचत गटांना १ लाख रुपये अर्थ सहाय्य आणि अडीच एकर जमीन देण्यात येते. अभियानाचा भाग समजून या योजनेची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करून महिला बचत गटांना लाभ द्यावा.

अभियानादरम्यान जिवंत सातबारा करणे, महसूल नोंदी अध्यायावत करणे, महिला शेतकरी कायद्यानंतर महिला शेतकऱ्यांना प्रमाणपत्र वाटप करणे, १ जानेवारी २०११ पूर्वी असलेल्या अतिक्रमणांना २५ मार्च २०२६ च्या शासन निर्णयानुसार नियमित करणे, आदी कामे करावीत. बैठकीत समितीतील सदस्य असलेल्या विधानपरिषद सदस्यांकडून विविध सूचना मांडण्यात आल्या. तसेच विभागीय आयुक्त यांनीही आपल्या सूचना अधोरेखित केल्या.

तंत्रज्ञानाधिष्ठित आणि लोकाभिमुख वन प्रशासनासाठी वेगाने काम करा - वन मंत्री गणेश नाईक

मुंबई, दि. २२ : राज्यातील वन प्रशासन अधिक सक्षम,

पारदर्शक आणि तंत्रज्ञानाधिष्ठित करण्यासाठी वन विभागाने प्राधान्याने कार्यवाही करावी, तसेच वनजमिनींचे संरक्षण, मानव–वन्यजीव संघर्ष कमी करणे आणि ३०० कोटी वृक्षलागवड अभियानाची प्रभावी अंमलबजावणी यासाठी सर्व यंत्रणांनी समन्वयाने काम करावे, असे निर्देश वन मंत्री गणेश नाईक यांनी दिले.

वन विभागाच्या विविध योजनांचा आणि प्राधान्याच्या विषयांचा आढावा सह्याद्री अतिथीगृह येथे बैठकीत घेण्यात आला. यावेळी वन विभागाचे अपर मुख्य सचिव मिलिंद म्हैसकर, प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख) एम.श्रीनिवास राव, प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) एम.एस.रेड्डी, प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (सामाजिक वनीकरण) विवेक खांडेकर, उपसचिव निकीता पांडे तसेच विभागातील वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते. वन मंत्री गणेश नाईक म्हणाले,वाटचाल वन विभागाची या पुस्तकातील महत्त्वपूर्ण मुद्द्यांच्या अनुषंगाने तातडीने कार्यवाही करण्यासाठी स्वतंत्र ऑनलाइन प्रणाली विकसित करण्यात यावी. यामुळे विविध उपक्रमांच्या प्रगतीवर सातत्याने लक्ष ठेवणे आणि वेळेत अंमलबजावणी करणे शक्य होणार आहे.

वन प्रशासन अधिक आधुनिक आणि परिणामकारक करण्यासाठी कृत्रिम बुद्धिमत्ता, भू–स्थानिक माहिती प्रणाली ई–ऑफिस आणि इतर डिजिटल साधनांचा व्यापक वापर वाढविण्यावर भर देण्यात यावा. डिजिटल गव्हर्नन्सच्या माध्यमातून निर्णय प्रक्रियेत गती, पारदर्शकता आणि कार्यक्षमता वाढविण्याचे उद्दिष्ट असल्याचे वन मंत्री नाईक यांनी सांगितले. वनजमिनींच्या संरक्षणाच्या दृष्टीने महसूल विभाग आणि वन विभागाच्या नोंदींमधील तफावत दूर करण्यासाठी विशेष मोहीम राबविण्यात यावीत. तसेच महसूल विभागाच्या धर्तीवर वनजमिनींचे डिजिटल भुअभिलेख तयार करण्याची प्रक्रिया गतीमान करण्यात यावी. पीएम गती शक्ती पोर्टलवरील माहिती अद्ययावत ठेवावी असे निर्देश वन मंत्री गणेश नाईक यांनी दिले.

मानव–वन्यजीव संघर्ष कमी करण्यासाठी नियंत्रण कक्ष, ट्रान्झिट ट्रीटमेंट सेंटर, रॅपिड रेस्क्यू टीम, प्राथमिक प्रतिसाद पथके, एआय–आधारित अलर्ट प्रणाली आणि माकड निर्बीजकरण केंद्र यांसारख्या उपक्रमांच्या अंमलबजावणीला वेग देण्याचे निर्देश देण्यात आले. यामुळे नागरिकांच्या सुरक्षिततेबरोबरच वन्यजीव संवर्धनालाही चालना मिळणार आहे, असल्याची माहिती देण्यात आली.

राज्य शासनाच्या महत्त्वाकांक्षी ३०० कोटी वृक्षलागवड अभियानाच्या अनुषंगाने दर्जेदार रोपांची उपलब्धता सुनिश्र्चित करण्यासाठी नर्सरींचे बळकटीकरण करण्यावर विशेष भर देण्यात आला. टिश्यू कल्चर आधारित रोपनिर्मितीला गती देण्याबरोबरच इतर नर्सरींच्या क्षमतेत वाढ करण्यात यावीत. आगामी वृक्षारोपण मोहिमांचे नियोजन वेळेत पूर्ण करून त्याची प्रभावी अंमलबजावणी करावी. विविध योजनांसाठी आवश्यक निधी मागणी प्रस्ताव तातडीने सादर करण्याचे निर्देश वन मंत्री नाईक यांनी दिले. अर्थसंकल्पीय तरतुदींचा पूर्ण लाभ घेत विकासकामांना अधिक गती द्यावी असे निर्देश त्यांनी दिले.

वन विकास महामंडळाच्या माध्यमातून ग्रीन बॉण्ड उभारणीची प्रक्रिया वेगाने राबविण्याचे निर्देश देण्यात आले. तसेच फर्निचर निर्मिती, मध उत्पादन, वूड पॅलेट आणि अगरबत्ती निर्मिती यांसारख्या मूल्यवर्धित प्रकल्पांच्या प्रगतीचा आढावा घेऊन त्यामध्ये आवश्यक सुधारणा करण्याचे असे निर्देश त्यांनी दिले. राज्यातील वनसंपदेचे संरक्षण, पर्यावरण संवर्धन, आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर आणि लोकसहभाग यांचा समन्वय साधत वन विभागाला अधिक सक्षम बनविण्यासाठी शासन कटिबद्ध असल्याचा पुनरुच्चार वन मंत्री गणेश नाईक यांनी केला.

वन मंत्री गणेश नाईक म्हणाले, वन विभागाला तंत्रज्ञानसक्षम बनविण्यासाठी शासन कटिबद्ध आहे. डिजिटल गव्हर्नन्स, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, ड्रोन सर्वेक्षण आणि जीआयएस आधारित व्यवस्थापनाच्या माध्यमातून वन संरक्षणाला नवे बळ मिळेल. वनसंपत्तीचे संवर्धन, अतिक्रमणांवर नियंत्रण, वनवणव्यांचे प्रभावी व्यवस्थापन आणि नागरिकांना अधिक सुलभ सेवा देण्यासाठी विभागात व्यापक सुधारणा राबविण्यात येत आहेत. महाराष्ट्राचा वन विभाग देशातील सर्वात आधुनिक आणि तंत्रज्ञानाधारित विभाग बनविण्याचे उद्दिष्ट निश्र्चित केले असल्याचे वन मंत्री नाईक यांनी सांगितले.

वन विभागाच्या कार्याचा आढावा घेणाऱ्या वाटचाल वन विभागाची संकल्प २०२९ या पुस्तकाचे प्रकाशन वनमंत्री गणेश नाईक यांच्या हस्ते यावेळी करण्यात आले.

'योग' ही शरीर आणि मनाला ऊर्जा देणारी जीवनपद्धती - आदिवासी विकासमंत्री प्रा. डॉ. अशोक उईके

यवतमाळ, (जिमाका) : योग ही केवळ कसरत नसून

शरीर आणि मनाला ऊर्जा देणारी जीवनपद्धती असल्याचे मत आदिवासी विकासमंत्री प्रा. डॉ. अशोक उईके यांनी व्यक्त केले.

'आंतरराष्ट्रीय योग दिनानिमित्त' पोलीस प्रशासन, क्रीडा विभाग, माय युवा भारत कार्यालय आणि विविध सामाजिक संघटनांच्या वतीने पोलीस कवायत मैदान येथे भव्य सामूहिक योग शिबिर आयोजित करण्यात आले होते. या शिबिराचे उद्घाटन आदिवासी विकासमंत्री प्रा. डॉ. अशोक उईके यांच्या हस्ते करण्यात आले.

या शिबिरात सहभागी होऊन त्यांनी योगासने केली. तसेच नगराध्यक्ष प्रियदर्शनी उईके, पोलीस अधीक्षक कुमार चिंता, अतिरिक्त पोलीस अधीक्षक अशोक थोरात, प्रशासकीय अधिकारी, विविध संघटनांचे पदाधिकारी व नागरिक सहभागी झाले होते.

महाराष्ट्र एमएसएमई परिषद व पुरस्कारासाठी नोंदणी करण्याचे महाराष्ट्र लघुउद्योग महामंडळाचे आवाहन

मुंबई, : महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांच्या वतीने जागतिक एमएसएमई दिनानिमित्त २७ जून २०२६ रोजी वाशी येथील सिडको प्रदर्शन केंद्रात 'महाराष्ट्र MSME परिषद व चड्चए पुरस्कार २०२६' या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे. सकाळी ९ ते सायंकाळी ५.३० या वेळेत होणाऱ्या या परिषदेसाठी राज्यातील सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग (MSME) क्षेत्रातील उद्योजकांना मोठ्या संख्येने सहभागी होण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे.

'संकल्पातून सिद्धीकडे – From Commitment to achievement' ही यंदाच्या परिषदेची संकल्पना असून राज्यभरातील २,५०० हून अधिक MSME उद्योजक, वित्तीय संस्था, उद्योगतज्ज्ञ, गुंतवणूकदार तसेच आंतरराष्ट्रीय प्रतिनिधी सहभागी होणार आहेत. निर्यातवृद्धी, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, डिजिटल परिवर्तन, अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा अवलंब, शाश्र्वत औद्योगिक विकास, वित्तपुरवठा आणि महिला उद्योजकता यांसारख्या महत्त्वपूर्ण विषयांवर विविध चर्चासत्रांचे आयोजनही करण्यात येणार आहे.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार, उद्योगमंत्री डॉ.उदय सामंत यांच्या उपस्थितीत होणाऱ्या या परिषदेदरम्यान महाराष्ट्रातील उत्कृष्ट कामगिरी करणाऱ्या उद्योगांचा गौरव करण्यासाठी महाराष्ट्र MSME पुरस्कार २०२६ प्रदान करण्यात येणार आहेत. यामध्ये कारागीर व हस्तकला, नेक्स्टजेन MSME, डिजिटल व AI उत्कृष्टता, सेवा, उत्पादन, हरित उद्योग, महिला उद्योजक, निर्यात आणि चॅम्पियन MSME अशा नऊ श्रेणींचा समावेश आहे. चॅम्पियन MSME पुरस्कार वगळता इतर सर्व श्रेणींमध्ये 'एक्सलन्स' आणि 'अचिव्हर्स' या दोन उपश्रेणींमध्ये पुरस्कार प्रदान करण्यात येणार आहेत.

या पुरस्कारांद्वारे राज्यातील नाविन्यपूर्ण, तंत्रज्ञानाभिमुख, निर्यातक्षम आणि प्रगत MSME उद्योगांना प्रोत्साहन देण्यात येणार आहे. परिषदेसाठी सर्व चड्चए उद्योजकांना https://mahamsmeawards.in/summit/ या वेबसाईटवर मोफत नोंदणीची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली असून जास्तीत जास्त उद्योजकांनी नोंदणी करून सहभाग नोंदवावा. तसेच MSSIDC संकेतस्थळ https://mssidc.maharashtra.gov.in/home/inde तसेच ७७१००००९४४ / ७७१००००९५४ या क्रमांकावर संपर्क साधावा, असे आवाहन महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक यांनी केले आहे.

विधानपरिषद तालिका सभापतींची नियुक्ती जाहीर

मुंबई, दि. २२ : विधिमंडळाच्या पावसाळी अधिवेशनाला पहिल्या दिवशी विधान परिषदेच्या कामकाजासाठी तालिका सभापतींची नियुक्ती सभापती प्रा. राम शिंदे यांनी जाहीर केली.

तालिका सभापती म्हणून सदस्य प्रमोद जठार, कृपाल तुमाने, संजय खोडके, अभिजीत वंजारी, सुनील शिंदे यांची नियुक्ती करण्यात आल्याचे सभापती प्रा. शिंदे यांनी जाहीर केले.

अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी शासकीय वसतिगृह प्रवेश प्रक्रिया सुरु

मुंबई, दि. २२ : आदिवासी विकास विभाग, अपर आयुक्त, ठाणे विभागाअंतर्गत एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प मुंबई, उपनगरात आदिवासी मुलांचे एक व आदिवासी मुलींचे एक अशी दोन शासकीय वसतिगृह कार्यरत आहेत. या वसतिगृहात अनुसुचित जमातीच्या प्रवर्गातील रिक्त असलेल्या जागांवर २०२६-२०२७ या शैक्षणिक वर्षाकरिता प्रवेश देण्यासाठी स्वयंम पोर्टल सुरू करण्यात आले असून वसतिगृहांमध्ये प्रवेशासाठी पात्र विद्यार्थ्यांनी ऑनलाइन अर्ज करण्याचे आवाहन प्रकल्प अधिकारी, मुंबई यांनी केले आहे.

२०२६-२०२७ या शैक्षणिक वर्षाकरिता मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्ह्यातील मुला-मुलींच्या कनिष्ठ महाविद्यालय, वरिष्ठ महाविद्यालय तसेच व्यावसायिक, बिगर व्यावसायिक अभ्यासक्रम, बी.ए, बी कॉम, बी.एस.सी, पदवीका, पदवी आणि पदवीनंतरचे पदव्युत्तर पदवी, पदविका इत्यादी अभ्यासक्रमातील प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी वसतिगृह प्रवेशासाठी ऑनलाईन प्रवेश अर्ज https://swayam.mahaonline.gov.in या पोर्टलवर केल्यानंतर रिक्त जागांवर निकषानुसार प्रवेश देण्यात येईल.

त्यानुसार मुंबई शहर व मुंबई उपनगरातील, अनुसूचित जमातीच्या मुला/मुलींच्या शासकीय वसतिगृहामध्ये प्रवेश घेण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी https://swayam.mahaonline.gov.in पोर्टल लिंकचा वापर करून अर्ज भरावे, काही अडचणी उद्भवल्यास स्थानिक गृहपाल अथवा प्रकल्प कार्यालयाशी संपर्क साधून प्रवेश अर्ज भरावेत असे प्रसिद्धीपत्रकात नमूद केले आहे.

वंदे मातरम् व राज्यगीताने पावसाळी अधिवेशनाच्या कामकाजास प्रारंभ

मुंबई, दि. २२ : विधिमंडळाच्या पावसाळी

अधिवेशनास आजपासून प्रारंभ झाला. विधानपरिषदेत वंदे मातरम् व 'जय जय महाराष्ट्र माझा' या राज्यगीताने कामकाजास सुरुवात झाली. विधानपरिषदेचे सभापती प्रा. राम शिंदे, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार यांच्यासह मंत्रिमंडळातील इतर मंत्रीगण तसेच विधान परिषद सदस्य उपस्थित होते.

स्मशानभूमीस विंधन विहीर देत अक्का फाऊंडेशनने मृत्तात्म्याच्या स्मरणार्थ वाहिली अनोख्या पद्धतीने श्रद्धांजली

लातूर,दि.२२ : औराद शहाजनी येथील मारवाडी स्मशान भूमीत काल अक्का फाऊंडेशन निलंगा व आ. संभाजीराव पाटील निलंगेकर यांच्या संयुक्त विद्यमाने एक विंधन विहीर घेऊन हनुमानदास लड्डा यांना अनोख्या पद्धतीने भावपूर्ण श्रद्धांजली वाहण्यात आली. या स्मशानभूमीत घेण्यात आलेल्या विंधन विहिरीस ३०० फुटावरती ३ इंच पाणी लागले असून तिथे वृक्षारोपण करण्याचा माहेश्र्वरी समाजाच्या वतीने संकल्प करण्यात आला आहे.

या विधायक कार्यास मधुसूदन बियाणी, पंकज बियाणी, विनोद सोनी, गणेश चांडक, श्रीकांत चांडक, प्रदीप सोनी, भगवानदास लड्डा, आदर्श व्यास, माहेश्र्वरी समाजाचे राष्ट्रीय उपाध्यक्ष चंदू लड्डा, अजय झंवर, भरत बियाणी, राम बियाणी, घनश्याम मालपाणी, जुगल मंत्री, जुगल बियाणी, संजय बियाणी, अरविंद खंडेलवाल, अमर बियाणी, पुरुषोत्तम झंवर, पवन मालपाणी, लक्ष्मीकांत राठी, अश्र्विन खंडेलवाल व अक्का फाउंडेशन निलंगा व भाजपा परिवार औराद शहाजनी तर्फे शिवकुमार मंडगे, भगवानदास लड्डा, औराद मंडळ अध्यक्ष अनिल भंडारे, सरचिटणीस चंद्रशेखर शंकद, भाजपा युवा मोर्चा अध्यक्ष कन्हैया पाटील, राजाराम कहार, इर्शाद पटेल, प्रताप कांबळे, अमोल सूर्यवंशी, नरेश हिरेमठ, सिराज नाईकवाडे, मुश्ताक नाईकवाडे, बाबुस शिंदे, शरद भंडारे या सर्वांचे मोलाचे सहकार्य व योगदान लाभले.

अनधिकृत बॅनर लावणा-यांवर ५० हजार रु दंडाची आकारणी

लातूर/ प्रतिनिधी: लातूर शहर महानगरपालिकेच्या वतीने शहरातील अनधिकृत बॅनरवर कारवाई करणेची सर्व झोन मार्फत विशेष मोहिम घेऊन अनधिकृत बॅनर लावणा-यांवर ५० हजार रु दंडाची आकारणी करण्यात आलेली आहे.

लातूर शहरातील सर्व नागरीकांना, सर्व संघटना व राजकीय पक्ष यांना आवाहन करण्यात येते की महानगरपालिकेने निश्र्चित करुन दिलेल्या जागेव्यत्यारिक्त विरुध्द इतर सार्वजनिक जागेवर व महानगरपालिकेच्या परवानगी शिवाय कोणत्याही ठिकाणी पोस्टर्स / बॅनर्स / होर्डींग्ज / कमानी लावु नयेत याचे उल्लंघन केल्यास प्रस्तुत कायदेचे अंतर्गत दंडनीय कार्यवाही करुन संबंधितांविरुध्द पोलिस कार्यवाही करण्यात येणार आहे. तेंव्हा महानगरपालिकेची रितसर परवानगी घेवुनच पोस्टर्स/ बॅनर्स / होर्डींग्ज / कमानी लावावेत परवानगी घेतल्यानंतर सदरील जाहिरातीवर महानगरपालिकेचा जाहिरात क्रं. व दिलेला कालावधी दर्शविण्यात यावा असे शहरातील प्रिंटर्स यांची बैठक घेऊन कळविण्यात आलेले आहे. तसेच आपणास याव्दारे विनंती करण्यात येते की, आपण शहरामध्ये वेगवेगळया कार्यक्रमानिमीत्त लावावयाची पोस्टर्स / बॅनर्स / होर्डींग्ज / कमाणी उभारण्यापुर्वी रितसर संबंधित क्षेत्रिय कार्यालय मनपाची परवानगी घेवुनच उभारावेत.

अनाधिकृत पोस्टर्स/बॅनर/ होर्डींग्ज/कमानी लावण्यात येणार नाहीत व मा.न्यायालयाच्या आदेशाचा अवमान होणार नाही याची दक्षता घेवुन महानगरपालिका प्रशासनास सहकार्य करावे असे आवाहन करण्यात येत आहे.

अर्धापूरात भ्रष्टाचाराचा कळस गेला अति उच्च स्तरावर खा.अशोक चव्हाणांच्या पक्षातील पदाधिकाऱ्यांच्या हस्तक्षेपामुळे नेहमीच विकास कामात बोगसगिरी

अर्धापूर :- प्रतिनिधी - नांदेड जिल्ह्यातील अर्धापूर तालुका हा भोकर विधानसभा मतदारसंघात येत असुन या मतदारसंघातुन नेहमी मतदारांनी राज्याचे माजी मुख्यमंत्री तथा विद्यमान राज्यसभा खासदार अशोक चव्हाण व त्यांच्या कन्या भोकर विधानसभा मतदारसंघाच्या आमदार ॲड.श्रीजया अशोक चव्हाण यांचे अर्धापूर तालुक्यातील पदाधिकाऱ्यांच्या नियंत्रणाखाली शहरातील विकास कामे नेहमी प्रमाणे अति उच्च स्तरावर जावून अतिशय बोगस व भ्रष्ट पद्धतीने केली जात असल्याचा पुनश्र्च आरोप करण्यात आला आहे. आमच्या वर्तमानपत्राशी स्थानिक नागरिक बोलतांना म्हणाले की,अंदाज पत्रकात नमूद केलेल्या एकाही निकषाचे पालन न करता ठेकेदार, गुत्तेदार व पदाधिकारी हे फक्त आपली पोळी भाजून घेत असुन सर्वात मोठा,महत्त्वाचा,ताजा आणि धक्कादायक प्रकार घडत आहे की शहरातील खुबा कॉलनी मध्ये २ दिवसांपूर्वी पुर्ण झालेल्या सी.सी रस्त्याची अवस्था पाहून नागरिकांचा राग अती उच्च स्तरावर गेला.कारण अंदाज पत्रकानुसार योग्य सोलिंग (बेस) घालून दर्जेदार गिट्टी वापरून जाडीदार रस्ता करायचा होता परंतु ठेकेदाराने सोलिंग पुर्णपणे वगळून

फक्त छोट्या गिट्टीवर ३ ते ४ इंच उंचीचा पातळ सि.सी रस्ता केला आहे.हा रस्ता पाहुन स्थानिक नागरिक म्हणत आहेत की,हा ओरिजनल कामाचा रस्ता नाही तर रस्ता केला म्हणून फक्त दाखवण्याचे खोटे नाटक आहे.पावसाळ्यात हा रस्ता उखडुन १००% पाण्यात वाहून जाणार कारण अंदाज पत्रकातील सर्व नियम धाब्यावर बसवून ठेकेदार, गुत्तेदार व पदाधिकाऱ्यांनी आपली तिजोरी भरली आहे.त्यातच वरिष्ठ पदाधिकाऱ्यांच्या संरक्षणामुळे अशी भ्रष्ट कामे सन २०११ च्या नगर पंचायत स्थापने पासून सुसाट वेगाने चालूच आहेत.पैशाचे वाटप वरून ते खालपर्यंत होत असल्याशिवाय असे पातळ रस्ते कसे तयार होवू शकतात ? शहरात अशा प्रकारची अनेक विकास कामे सन २०११ पासून केवळ कागदावरच दिसतात पण प्रत्यक्षाण काहीच नाही. नागरिकांनी यासोबतच अजून आरोप केले की,खा.अशोक चव्हाण यांच्या पक्षातील स्थानिक पदाधिकारी व त्यांच्या निकटवर्ती यांच्या संगनमताने ठेकेदार,गुत्तेदार व यांच्या सोबत असलेल्या सर्वांना मोकळीक दिली जात आहे.दर्जाहिन साहित्य,कमी जाडी,सोलिंग न करणे असे अनेक प्रकार नेहमी झालेले आहेत.जनतेच्या पैशातून होणाऱ्या या लुटिला आता तरी थांबवणे फार गरजेचे आहे.प्रशासनाने तात्काळ रस्त्यांची,नालीची,ड्रेनिज पाईप लाईन व इतर कामांची तात्काळ पाहणी करून संबंधित सर्व दोषींवर कार्यवाही करण्यात यावी व संपूर्ण भ्रष्ट व बोगस कामे पुन्हा दर्जेदार पध्दतीने ओरिजनल पध्दतीने तात्काळ करण्यात यावी अशी मागणी स्थानिक नागरिकातुन होत आहे. आमचे वर्तमानपत्र या प्रकरणावर सतत नजर ठेवत असुन शहरातील या बैठकीत बोगस व भ्रष्टाचाराच्या प्रकरणाची ताबडतोब सखोल चौकशी करण्यात यावी आणि दोषींना कठोर शिक्षा देण्यात यावी या मागणीचा जोर आता नागरिकांना धरला आहे.त्यामुळे जनतेला विकास हवा आहे भ्रष्टाचार व बोगसगिरी नाही ही चर्चा शहरात जोरदारपणे चालू आहे.

महायुतीचे नवनिर्वाचित आमदार बसवराज पाटील यांचे भाजपा नेते आ. रमेशआप्पा कराड यांच्याकडून अभिनंदन

लातूर दि. २२ :- धाराशिव - लातूर - बीड स्थानिक स्वराज्य संस्था मतदार संघातून विधान परिषदेवर प्रचंड बहुमताने विजयी झालेले भाजपा महायुतीचे उमेदवार श्री. बसवराज पाटील मुरुमकर यांचे निकाल जाहीर होताच भाजपाचे नेते आमदार श्री. रमेशआप्पा कराड यांनी लातूर ग्रामीण विधानसभा मतदार संघाच्या वतीने यथोचित सत्कार करून अभिनंदन केले.

विधान परिषद निवडणुकीतील धाराशिव - लातूर - बीड स्थानिक स्वराज्य संस्था मतदार संघातून भाजपा महायुतीच्या वतीने भाजपचे जिल्हाध्यक्ष माजी मंत्री श्री. बसवराज पाटील मुरुमकर यांना उमेदवारी जाहीर झाल्यापासून ही निवडणूक एकतर्फीच होणार असे चित्र स्पष्ट होते. लातूर जिल्ह्यासह बीड धाराशिव या तिन्ही जिल्ह्यातून बसवराज पाटील यांना महायुतीच्या नेत्यासह मतदारांनी मोठे समर्थन दिले होते. या निवडणुकीची मतमोजणी सोमवारी सकाळी धाराशिव येथे झाली.

धाराशिव - लातूर - बीड स्थानिक स्वराज्य संस्था मतदार संघातून भाजपा महायुतीचे उमेदवार बसवराज पाटील हे प्रचंड मताधिक्याने विजयी झाल्याचे घोषित होतात भाजपा सह महायुतीच्या कार्यकर्त्यांनी मोठा जल्लोष केला. याप्रसंगी लातूर ग्रामीण विधानसभा मतदार संघाच्या वतीने भाजपाचे नेते आ. रमेशआप्पा कराड यांनी यथोचित सत्कार करून पेढे भरून नवनिर्वाचित विधान परिषदेचे आमदार बसवराज पाटील यांचे अभिनंदन केले.

याप्रसंगी माजी आमदार ज्येष्ठ मार्गदर्शक सुरजीतसिंह ठाकुर, या मतदार संघाचे माजी आमदार सुरेश धस, प्रदेश भाजपाचे दत्ताभाऊ कुलकर्णी, नितीन काळे यांच्यासह लातूर ग्रामीण विधानसभा मतदारसंघातील विक्रमकाका शिंदे, जिप सदस्य महादेव साळुंके, महेंद्र गोडभरले, पद्माकर चिंचोलकर, अभिषेक आकनगिरे, बन्सी भिसे, प्रताप पाटील, सुरज शिंदे, वैभव सापसोड, विजय काळे, राजकिरण साठे, भैरवनाथ पिसाळ यांच्यासह इतर अनेकांची उपस्थिती होती.

विश्र्वाशी जोडणारी जीवनपद्धती म्हणजे योग -निवासी आयुक्त तथा सचिव श्र्वेता सिंघल

नवी दिल्ली, : योग हा केवळ शरीर तंदुरुस्त ठेवण्याचा व्यायाम

नसून मन, शरीर आणि आत्म्याला ब्रह्मांडाच्या नैसर्गिक लयीशी जोडणारी जीवनपद्धती आहे. योग म्हणजे आपल्या अस्तित्वाला विश्र्वाशी जोडणारे प्रभावी माध्यम असून तो निरोगी, संतुलित आणि आनंदी जीवनाचा आधार आहे, असे प्रतिपादन निवासी आयुक्त तथा सचिव श्र्वेता सिंघल यांनी केले.

नवीन महाराष्ट्र सदन येथे महाराष्ट्र सदन, दिल्ली मराठी प्रतिष्ठान आणि आयुष मंत्रालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित १२ व्या आंतरराष्ट्रीय योग दिन कार्यक्रमात त्या बोलत होत्या. कार्यक्रमास दिल्ली मराठी प्रतिष्ठानचे संस्थापक वैभव डांगे, सहाय्यक निवासी आयुक्त नितीन शेंडे, सहायक निवासी आयुक्त स्मिता शेलार, जनसंपर्क अधिकारी मनीषा पिंगळे, महाराष्ट्र सदनचे व्यवस्थापक प्रमोद कोलापत्ते, उपनिवास अभियंता जमुनाप्रसाद गंगवार तसेच दिल्ली मराठी प्रतिष्ठानचे पदाधिकारी अभिजित गोडबोले, विवेक गर्गे, अभिजित पाठक आणि नितीन सरदारे यांच्यासह महाराष्ट्र सदन व महाराष्ट्र परिचय केंद्राचे अधिकारी, कर्मचारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

यंदाच्या आंतरराष्ट्रीय योग दिनाची 'निरोगी वार्धक्यासाठी योग ही जागतिक संकल्पना' केंद्रस्थानी ठेवून विशेष योगाभ्यास सत्राचे आयोजन करण्यात आले होते. वाढत्या वयातही शारीरिक सुदृढता, मानसिक स्थैर्य आणि सकारात्मक जीवनशैली जपण्यासाठी योग हा अत्यंत प्रभावी मार्ग असल्याचे यावेळी अधोरेखित करण्यात आले.

मोरारजी देसाई राष्ट्रीय योग संस्थेचे योग प्रशिक्षक आदित्य देव यांनी योगाचे वैज्ञानिक महत्त्व, आरोग्यदायी फायदे आणि दैनंदिन जीवनातील उपयुक्तता सांगत दैनंदिन व्यस्त जीवनातून काही मिनिटे योगासाठी दिल्यास शरीर आणि मन दोन्ही सुदृढ व प्रसन्न राहत असल्याचे प्रतिपादीत केले. त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली निदर्शक अमर यांनी विविध योगासनांची प्रात्यक्षिके सादर केली.

या योगसत्राची सुरुवात प्रार्थनेने झाली. त्यानंतर सूक्ष्म व्यायाम, ग्रीवा चालन, कटी चालन आणि घुटना संचलन यांचा सराव करण्यात आला. पुढे सहभागींनी विविध आसनांचा उत्साहाने अभ्यास केला.

समारोप सत्रात कपालभाती, नाडीशोधन, अनुलोम-विलोम आणि भ्रामरी प्राणायामासह ध्यान प्रक्रियेचा सराव करण्यात आला. कार्यक्रमाची सांगता सर्वे भवन्तु सुखिनः, सर्वे सन्तु निरामयाः या विश्र्वकल्याणाच्या मंगल प्रार्थनेने झाली.

यावेळी उपस्थितांनी नियमित योगाभ्यासाचा संकल्प करत निरोगी जीवनशैलीचा संदेश समाजाच्या प्रत्येक घटकापर्यंत पोहोचविण्याचा निर्धार व्यक्त केला. वैयक्तिक आरोग्य, मानसिक संतुलन आणि सामाजिक सशक्तीकरणासाठी योग ही काळाची गरज असल्याचा संदेश या कार्यक्रमातून देण्यात आला.

'आपलं मंत्रालय' गृहपत्रिकेच्या अंकाचे सचिव डॉ. अनुपकुमार यादव यांच्या हस्ते प्रकाशन

मुंबई, : महाराष्ट्र शासनाच्या माहिती व जनसंपर्क

महासंचालनालयातर्फे प्रकाशित होणाऱ्या आपलं मंत्रालय या गृहपत्रिकेच्या जून २०२६ या अंकाचे प्रकाशन महिला व बालकल्याण विभागाचे सचिव तथा अतिथी संपादक डॉ. अनुपकुमार यादव यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी सामान्य प्रशासन विभागाचे अवर सचिव (मावज) अजय भोसले, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाच्या उपसंचालक (वृत्त) वर्षा फडके-आंधळे, आदी अधिकारी उपस्थित होते.

'आपलं मंत्रालय' च्या या अंकामध्ये विविध सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षणिक, पर्यावरणीय आणि विकासाभिमुख घडामोडींचा आढावा घेण्यात आला आहे. शासनाच्या लोककल्याणकारी धोरणांचा, सांस्कृतिक वारशाच्या जतन-संवर्धनाचा तसेच शिक्षण, विज्ञान, पर्यावरण आणि नवकल्पनांच्या क्षेत्रातील सकारात्मक बदलांचा वेध या अंकातून घेण्यात आला आहे. बदलत्या काळातील आव्हाने आणि संधी नागरिकांच्या सक्रिय सहभागाचे महत्त्व नोंदवणारे तसेच ज्ञान, संवेदनशीलता, सामाजिक बांधिलकी आणि विकासाचा समतोल साधणारे लेख विशेष आकर्षण ठरणारे आहेत.

मंत्रालयातील विविध विभागांतील अधिकारी व कर्मचारी यांच्या कलागुणांना व्यासपीठ मिळावे आणि त्यांना प्रोत्साहन मिळावे या उद्देशाने हा उपक्रम राबविण्यात येत आहे.

हे पत्रक, मालक, संपादक, प्रकाशक रघुनाथ बनसोडे यांनी मुद्रक महेश मोतीराम राठोड यांनी मयूर ऑफसेट प्रिंटर्स, मेन रोड, मित्र नगर, लातूर, जि.लातूर - ४१३ ५१२ (महाराष्ट्र) येथे छापून कार्यालय दैनिक लातूर प्रभात, पवन कॉलनी, कृपासदन शाळेजवळ, लातूर (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. संपादक - रघुनाथ वाघोजी बनसोडे, मो.८८३०२५०६४५
(पी.आर.बी.कायद्यानुसार संपादकाची जबाबदारी) RNI No.: - MAHMAR/2017/72894